

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

De doctrina veritatis. III

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

CAPVT II.

De humili sentire suiipsum.

1. **O**mnis homo naturaliter scire desiderat, sed sciētia sine timore Dei quid importat? Melior est profectō humilis rusticus, qui Deo seruit; quā superbus philosophus, qui se neglecto cursum cæli cōsiderat. Qui bene seipsum cognoscit, sibi ipsi vilescit, nec laudibus delectatur humanis. Si scirem omnia, quæ in mundo sunt, & non essem in charitate, quid me iuuaret coram Deo, qui me iudicaturus est ex facto?

*Ecli. 1. &
Arist. lib. 1.
metaph. c. 1.*

2. Quiesce à nimio sciendi desiderio, quia magna ibi inuenitur distractio & deceptio. Scientes libenter volunt videri, & sapientes dici. Multa sunt, quæ scire parum vel nihil animæ profunt. Et valde inspiens est, qui aliis intendit, quā his, quæ salutis suæ deseruiunt. Multa verba non satiant animam, sed bona vita refrigerat mentem: & pura conscientia, magnam præstat ad Deum confidentiam.

1. Cor. 8.

3. Quanto plus & melius scis, tanto grauius inde iudicaberis, nisi sanctius vixeris. Noli ergo extolli de vlla arte vel scientia; sed potiùs time de data tibi notitia. Si tibi videtur, quòd multa scis, & satis bene intelligis, scito tamen, quia sunt multo plura, quæ nescis. Noli altum sapere, sed ignorantiam tuam magis fastidire. Quid te vis alicui præferre, quum plures doctiores te inueniantur, & magis in lege periti? Si vis vtiliter aliquid scire & discere, ama nesciri, & pro nihilo reputari.

Rom. 12.

4. Hæc est altissima & vtilissima lectio, suiipsum vera cognitio & despectio. De seipso nihil tenere, & de aliis semper bene & altè sentire, magna sapientia est & perfectio. Si videres alium apertè peccare, vel aliqua grauia perpetrare, non deberes te tamen meliorem æstimare; quia nescis quā diu possis in bono stare. Omnes fragiles sumus, sed tu neminem fragiliorem te ipso tenebis.

Gen. 8.

CAPVT III.

De doctrina veritatis.

1. **F**elix, quem veritas per se docet, non per figuras & voces transeuntes, sed sicuti se habet. Nostra opinio & noster sensus sæpe nos fallit, & modicum videt. Quid prodest magna euillatio de occultis & obscuris rebus, de quibus nec arguemur

Psal. 93.

Ecli. 30

in iudicio, quia ignorauimus? Grandis insipientia, quod neglectis vtilibus & necessariis, vltro intendimus curiosis & damnosis. Oculos habentes non videmus.

Psal. 113.

2. Et quid curæ nobis de generibus & speciebus? Cui æternum Verbum loquitur, à multis opinionibus expeditur. Ex vno verbo omnia, & vnum loquuntur omnia: & hoc est principium quod & loquitur nobis. Nemo sine illo intelligit, aut rectè iudicat. Cui omnia vnum sunt, & omnia ad vnum trahit, & omnia in vno videt, potest stabilis corde esse, & in Deo pacificus permanere. O veritas Deus, fac me vnum tecum in charitate perpetua. Tædet me sæpe multa legere & audire: in te est totum, quod volo & desidero. Taceant omnes doctores, fileant vniuersa creatura in conspectu tuo, tu mihi loquere solus.

Math. 11.

& Luc. 10.

3. Quanto aliquis magis sibi vnitus & interiori simplicitate fuerit; tanto plura & altiora sine labore intelligit, quia desuper lumen intelligentiæ accipit. Purus, simplex, & stabilis spiritus, in multis operibus non dissipatur: quia omnia ad Dei honorem operatur, & in se otiosus ab omni propria exquisitioe esse nititur. Quis te magis impedit & molestat, quàm tua immortalis affectio cordis? Bonus & deuotus homo opera sua prius intus disponit, quæ foris agere debet. Nec illa trahunt eum ad desideria vitiosa inclinationis, sed ipse inflectit ea ad arbitrium rectæ rationis. Quis habet fortius certamen, quàm qui nititur vincere seipsum? Et hoc deberet esse negotium nostrum, vincere videlicet seipsum; & quotidie seipso fortiorem fieri, atque in melius aliquid proficere.

4. Omnis perfectio in hac vita, quandam imperfectionem sibi habet annexam: & omnis speculatio nostra quadam caligine non caret. Humilis tui cognitio certior via est ad Deum, quàm profunda scientiæ inquisitio. Non est culpanda scientia, aut qualibet simplex rei notitia, quæ bona est in se considerata, & à Deo ordinata: sed præferenda est semper bona conscientia, & virtuosa vita. Quia verò plures magis student scire, quàm bene viuere: ideo sæpe errant, & penè nullum vel modicum fructum ferunt.

Math. 25.

5. O si tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda vitia & virtutes inferendas, sicuti ad mouendas quæstiones: non fierent tanta mala & scandala in populo, nec tanta dissolutio in cœnobiiis. Certè adueniente die iudicij non quæretur à nobis, quid legimus, sed quid fecimus: nec quàm bene diximus, sed quàm religiosè viximus. Dic mihi, vbi sunt modò omnes illi domini & magistri, quos bene nouisti, dum adhuc vitarent, & in studiis florent? Iam eorum præbendas alij possident, & nescio vtrum de

de eis recogitant. In vita sua aliquid esse videbantur, & modo de illis tacetur.

6. O quam citò transit gloria mundi! Vtinam vita eorum scientiæ ipsorum concordasset, tunc bene studuissent & legissent. Quàm multi pereunt per vanam scientiam in seculo, qui parum curant de Dei seruitio? Et quia magis eligunt magni esse quàm humiles, ideo euanescent in cogitationibus suis. Verè magnus est, qui magnam habet charitatem. Verè magnus est, qui in se paruus est, & pro nihilo omne culmen honoris ducit. Verè prudens est, qui omnia terrena arbitratur vt stercora, vt Christum lucrifaciat. Et verè bene doctus est, qui Dei voluntatem facit, & suam voluntatem relinquit.

Eccle. 2.

Tit. 1.

Rom. 1.

Matth. 13.

& 23.

Phil. 3.

CAPVT IV.

De prouidentia, sive prudentia, in agendis.

1. **N**on est credendum omni verbo nec instinctui: sed cautè & longanimiter res est secundum Deum ponderanda. Proh dolor, saepe malum faciliùs, quàm bonum de alio creditur & dicitur: ita infirmi sumus. Sed perfecti viri non faciliè credunt omni enarranti; quia sciunt infirmitatem humanam ad malum procliuem, & in verbis satis labilem.

1. Ioan. 4.

Gen. 3.

Iacob. 3.

Prou. 19.

Prou. 17.

Eccl. 19.

Prou. 12.

2. Magna sapientià, non esse præcipitem in agendis, nec pertinaciter in propriis stare sensibus. Ad hanc etiam pertinet, non quibuslibet hominum verbis credere, nec audita vel credita mox ad aliorum aures effundere. Cum sapiente & conscientioso viro consilium habe; & quare potiùs à meliore instrui, quàm tuas adinventiones sequi. Bona vita facit hominem sapientem secundum Deum, & expertum in multis. Quanto quis in se humilior fuerit, & Deo subiectior; tanto in omnibus erit sapientior & pacatior.

Prou. 15. &

Eccl. 1.

CAPVT V.

De lectione sanctarum Scripturarum.

Veritas est in scripturis sanctis quærenda, non eloquentia. Omnis scriptura sacra eo spiritu debet legi, quo facta est. Quærere potiùs debemus utilitatè in scripturis, quàm subtilitatem sermonis. Ita libenter deuotos & simplices libros legere debemus, sicut altos & profundos. Non te offendat auctoritas scribentis, vtrum parua vel magna literaturæ fuerit, sed amor puræ veritatis te trahat ad legendum. Non quæras, quis hoc dixerit, sed quid dicatur attende.

Rom. 15.

1. Cor. 2.